Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	22Co/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8619201191
Dátum vydania rozhodnutia:	29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Viera Kandriková
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2023:8619201191.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobkyne: E. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XX, XXX XX J., zastúpenej advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, advokátska kancelária Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov proti žalovanej: Orange Slovensko a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpenej: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o. so sídlom Vajnorská 21A, 831 03 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 6C/25/2019-134 zo dňa 08.11.2022, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

I. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej vyhovujúcej časti žalobu zamieta.

III. Priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Svidník (ďalej len ako ,,súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. Vo zvyšku žalobu zamieta.
III. Žalobcovi priznáva proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že ide síce o spor o ochranu osobnosti z dôvodu zásahu do súkromia života, tento však bezprostredne súvisí s porušením ochrany osobných údajov pri spracovaní žalovanou v rámci plnenia zmluvy o pripojení. Právny základ je daný v ust. § 9 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov, ktoré zákonné ustanovenie priamo odkazuje na zákon o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z.z., kde v ust. § 56 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je uvedené, v akom rozsahu môže operátor získavať a spracúvať údaje účastníkov. Žalovaná na účely uzatvorenia zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobkyne. Prvoinštančný súd preto námietku žalovanej, že k bezpečnostnému incidentu došlo nie v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, nepovažoval za dôvodnú, nakoľko právo na ochranu osobnosti žalobkyne priamo za zásah do súkromného života žalobkyne súvisí bezprostredne so základným spotrebiteľským vzťahom medzi

stranami, ktorý je založený na základe zmluvy o pripojení. Preto súd prvej inštancie považoval tento spor za spotrebiteľský.
Po tom, čo prvoinštančný súd vyriešil otázku miestnej príslušnosti, zaoberal sa otázkou pasívnej vecnej legitimácie. Prvoinštančný súd považoval za pasívne legitimovanú stranu v spore spoločnosť Orange Slovensko, a.s. Dokumenty, ktoré boli nájdené a obsahovali osobné údaje žalobkyne, a to žiadosti o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí, boli vyhotovené v súvislosti s plnením zmluvy o pripojení medzi žalobkyňou a žalovanou. Občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobkyne má objektívny charakter, ktorý vyplýva z § 11 Občianskeho zákonníka. Tým, že žalovaná konala prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, v danom prípade osobné údaje žalobkyne sprístupnila spoločnosť ELSIG s.r.o., nemá vplyv na pasívnu vecnú legitimáciu.
Prvoinštančný súd sa následne zaoberal rozdielom medzi občianskoprávnou a administratívnou zodpovednosťou subjektov v režime zákona o ochrane osobných údajov, pričom zistil, že k porušeniu ochrany osobných údajov žalobkyne v rovine administratívneho práva došlo spoločnosťou ELSIG s.r.o. ako priamym pôvodcom zásahu do práv žalobkyne, kde právoplatne v administratívnom konaní bola označená táto spoločnosť za zodpovednú za vzniknutý bezpečnostný incident. V rovine súkromného práva však voči žalobkyni nesie občianskoprávnu zodpovednosť za bezpečnostný incident žalovaná, preto ju považoval za pasívne vecne legitimovanú.
Súd prvej inštancie následne konštatoval, že zásah do práva na ochranu osobnosti pre svoju povahu predstavuje delikt, ktorý je možné odčiniť zadosťučinením. Nesúhlasil s tvrdením žalovanej, podľa ktorého morálna ujma žalobkyni vzniknúť nemohla, naopak, žalovaná svoju argumentáciu nepreukázala. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia údajov prvoinštančný súd považoval vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä straty kontroly nad svojimi osobnými údajmi a riziko s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohlo viesť k ujme či majetkovej alebo nemajetkovej, pokiaľ takáto operácia môže viesť, napr. ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie osobných údajov zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo mohlo mať veľké dôsledky na veľký počet dotknutých osôb, vrátane žalobkyne. Prvoinštančný súd mal jednoznačne preukázanú priamu príčinnú súvislosť medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy vo sfére zásahov do súkromia žalobkyne.
Prvoinštančný súd v rámci voľnej úvahy prihliadol na vzájomné vzťahy jednotlivých vlastných argumentov na význam chráneného záujmu, špecifiká zásahu do práv žalobkyne a veľkého množstva ďalších dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívno - sankčnú funkciu relutárnej náhrady určil sumu 3.300 eur pre žalobkyňu ako sumu primeranú. Nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov tak, ako to urobil už v inom konaní (13Co/7/2021) odvolací súd, nakoľko ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom, akú sumu prizná obetiam trestných činov. V prejednávanej veci ide však o občianskoprávny vzťah upravený normami súkromného práva. V zhode s názorom žalobkyne nepovažoval za dostatočné odškodnenie vo výške 110 eur, vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu.
O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ,,CSP“). Úspešnej žalobkyni priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie žalovanej proti výroku I. v časti vyhovenia žalobnému nároku vo výške 3.300 eur ako aj v súvisiacom výroku III. o trovách konania. Predmetné odvolanie žalovaná odôvodnila ustanovením § 365 ods. 1 písm. a/, b/,e/, f/ a h/ CSP. Žalovaná uviedla, že už pri prvom procesnom úkone namietla miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Svidník, pričom zotrváva na tomto stanovisku a nesúhlasila s argumentáciou súdu prvej inštancie, nakoľko v danej veci neexistuje ako právny základ nároku spotrebiteľská zmluva, preto sa v danom prípade nejedná o spotrebiteľský spor. Rozhodoval miestne nepríslušný súd a tým aj nezákonný sudca a zároveň žalobkyňa nebola zaviazaná ako spotrebiteľ na povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Zároveň bol narušený princíp kontradiktórnosti, ktorý sa v spotrebiteľských sporoch neuplatňuje a zároveň platí princíp obráteného dôkazného bremena, ktorý nemožno aplikovať v spore na ochranu osobnosti.
Žalovaná tiež namietla svoju pasívnu legitimáciu v spore, nakoľko právne posúdenie súdu prvej inštancie v tejto otázke je nesprávne. Rozhodnutia, ktoré použil súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení sú pre tento prípad nepoužiteľné, pričom v danom prípade pri spracúvaní osobných údajov platí zákon č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov, ktorý určuje aj povinnosti prevádzkovateľa

a sprostredkovateľa v súvislosti so spracovaním osobných údajov. Tento právny predpis upravuje aj občianskoprávny vzťah dotknutých osôb prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so spracovaním osobných údajov ako aj zodpovednosť týchto osôb. Nie je teda na mieste analogické použitie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že tu existuje osobitná právna úprava o ochrane osobných údajov. Žalovaná nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov, nakoľko neporušila žiadne zo svojich povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane osobných údajov ako to skonštatoval aj Úrad pre ochranu osobných údajov vo svojom rozhodnutí. Žalovaná poukázala na koncepciu tzv. delenej zodpovednosti pri spracovaní osobných údajov medzi prevádzkovateľom a spracovateľom, kedy za bezpečnosť spracúvania osobných údajov zodpovedá sprostredkovateľ. Žalovaná teda neporušila svoje povinnosti podľa zákona o ochrane osobných údajov. Argumentácia súdu prvej inštancie, že dokumentácia obsahujúca osobné údaje osôb vrátane žalobkyne bola od roku 2014 až do februára 2017 nepovšimnutá a nebola odovzdaná v centrálnom sklade, je z pohľadu posúdenia otázky protiprávnosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne právne irelevantná. Povinnosť vyhotovovať písomný odovzdávací protokol o prevzatí dokumentov obsahujúcich osobné údaje nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a nedostatky v súvislosti s archiváciou dokumentácie sú vo vzťahu k žalovanej irelevantné.
Žalovaná poukázala na základné predpoklady vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, pričom pre prípad neúspechu v námietke pasívnej vecnej legitimácie namietla nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na to, že finančné zadosťučinenie má v zásade subsidiárny charakter a je možné ho priznať len ak nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a došlo k zásahu v značnej miere znižujúcemu dôstojnosť a vážnosť fyzickej osoby. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno ohľadom existencie nárokovanej nemajetkovej ujmy, pričom sa nemožno stotožniť s argumentáciou súdu prvej inštancie, že už samotný vznik rizika pre zásah do práv a slobôd fyzických osôb je postačujúci pre priznanie nemajetkovej ujmy. Samotná žalobkyňa nerozporovala to, že jej ujma nevznikla, tvrdila len, že jej hrozila, pričom aj s poukazom na časový odstup odo dňa bezpečnostného incidentu (5 rokov) a jeho zistenia bolo dôvodné predpokladať, že už nevznikne. Tvrdenie, že samotný zásah do osobnostných práv znamená vznik nároku na nemajetkovú ujmu, je nepodložený, nakoľko na vyvodenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu musia byť preukázané všetky predpoklady pre jej priznanie.
Zároveň žalovaná namietla ako neprimeranú, neadekvátnu, neproporcionálnu a nespravodlivú sumu priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 3.300 eur, pričom súd prvej inštancie túto sumu odôvodnil, no táto jeho argumentácia nemá oporu v zistenom skutkovom stave. Žalovaná poukázala na to, že pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy stanovenej podľa Zákona č. 274/2017 Z.z. o odškodnení obetí trestných činov, pri trestných činoch napríklad obchodovania s ľuďmi, znásilnenia a pod. je daný nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu ujmy v sume 10-násobku minimálnej mzdy. Táto predstavovala v roku 2017 435,- eur, teda takéto osoby by mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4.350,- eur. Rovnako rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, kedy sú priznávané náhrady nemajetkovej ujmy pri prípadoch smrti sú také, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je neadekvátna k uvedenému prípadu. S argumentáciou žalobcu sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove, ktorý v rozsudku v konaní vo veci žaloby na ochranu osobnosti T. J. a ďalších 42 žalobcov priznal každému z nich ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy 110 eur. Obdobne tak rozhodol aj ďalších veciach (napr. 13Co/30/2022, 8Co/28/2022, 9Co/44/2022). Priznaná náhrada je neprimeraná, neadekvátna a neproporcionálna.
Zároveň žalovaná namietla aj rozhodnutie súdu o trovách konania s tým, že napriek čiastočnému úspechu žalobcu bol týmto priznaný plný nárok na náhradu trov konania, čo je v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Uviedla, že aj žalobkyňa musí niesť zodpovednosť za výsledok sporu v prípade, že uplatňuje neprimeranú či premrštenú sumu a táto skutočnosť by sa mala prejaviť v rozhodnutí o trovách konania s tým, že súd by mal využiť inštitútu § 257 CSP a trovy konania nepriznať prípadne ich primerane znížiť s tým, že pri tomto bezpečnostnom incidente boli postihnuté viaceré osoby, pričom už v predošlom konaní ďalších 42 žalobcov uplatnilo nárok na náhradu trov konania s tým, že u každého vznikli trovy konania vo výške po 1.183,20 eura, čo je viac ako desať násobok priznanej náhrady. V takomto prípade je suma za trovy konania neadekvátna a v rozpore s dobrými mravmi. Situáciu, ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, je možné označiť za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP.
Z týchto dôvodov žalovaná navrhla napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a III. zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že miestna príslušnosť súdu prvej inštancie je daná § 19 písm. b/ CSP, pričom ďalším dôvodom danosti miestnej príslušnosti Okresného

súdu Svidník je aj dôvod podľa § 19 písm. d) CSP, vzhľadom na to, že tento spor by nebol vznikol v prípade, že by nebola medzi stranami sporu uzavretá spotrebiteľská zmluva, a to zmluva o pripojení.
Zároveň žalobkyňa nesúhlasila s tvrdením žalovanej o tom, že nie je pasívne legitimovaná s poukazom na odôvodnenie súdu prvej inštancie s tým, že žalovaná tendenčne zamieňa administratívnu právnu zodpovednosť založenú na subjektívnom princípe so zodpovednosťou občianskoprávnou, ktorá má objektívny charakter, teda žalovaná nesie zodpovednosť aj za konanie osoby, ktorú si vybrala pre spracúvanie dát svojich klientov.
Ďalej uviedla, že nie je možné súhlasiť s argumentáciou o neexistencii zásahu do súkromia žalobkyne, nakoľko z výpovede osoby, ktorá našla predmetnú krabicu, ako aj z fotodokumentácie vyplynulo, že krabica bola pohodená a otvorená v neuzamknutom sklade, ku ktorej mal prístup neobmedzený počet nepovolaných osôb a iba v teoretickej rovine zostávajú námietky žalovanej o potrebe skúmať individuálne dopady na každú z dotknutých osôb osobitne. Keďže Listina základných práv a slobôd je súčasťou právneho (ústavného) poriadku Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), je potrebné konštatovať, že aj v predmetnej právnej veci došlo u každého zo žalobcov sprístupnením osobných údajov v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, a to neobmedzenému počtu neoprávnených osôb, k porušeniu práva na informačné sebaurčenie podľa článku 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia žalobcov. Právo na súkromie v zmysle garancie práva na informačné sebaurčenie je objektívnou kategóriou a pri jeho porušení sa rovnako dotýka každého, koho osobné údaje boli zneužité, pričom subjektívne pocity dotknutých osôb nie sú dôležité. V tejto súvislosti aj výška priznanej relutárnej náhrady je primeraná s tým, že komparatistika s rozhodnutím vo veci českého predajcu mall.cz je neporovnateľná, nakoľko unikli údaje zákazníkov „v nižšej kvalite.“ Napriek tomu však žalobkyňa akceptuje rozhodnutie o priznaní sumy nižšej než požadovala.
Pokiaľ sa týka nároku na náhradu trov konania, je rozhodujúce to, či vo veci, pokiaľ rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, bola strana sporu v merite úspešná ako v tomto prípade a nemožno v tomto prípade akceptovať použitie ustanovenia § 257 CSP, nakoľko na strane žalovanej neexistujú žiadne sociálne aspekty, ktoré by ju mohli pri priznaní trov konania ohroziť. Poukázala na ust. 10 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z., ktoré vo veciach ochrany osobnosti ustanovuje osobitnú tarifnú hodnotu, a to pevnou sumou. V tejto súvislosti Ústavný súd SR uznesením zo dňa 24.05.2022, č.k. II ÚS 233/2002-18 odmietol ústavnú sťažnosť žalovanej, keď konštatoval, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu, pričom je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

5. V odvolacej replike žalovaná argumentačne zotrvala na všetkých výhradách uvedených v odvolaní, ktoré zopakovala.

6. Obdobne žalobkyňa v odvolacej duplike zotrvala na svojej predchádzajúcej argumentácií v plnom rozsahu.

7. K odvolacej duplike podala žalovaná stanovisko, v ktorom okrem iného uviedla, že v prípade, ak odvolací súd nevyhovie návrhu žalovanej z dôvodov uvedených v odvolaní na nepriznanie alebo aspoň krátenie trov konania žalobkyni a rozhodne, že jej prináleží náhrada trov konania v rozsahu 100 %, avšak bude toho istého názoru ako odvolací súd v konaní ohľadom žaloby T. J. a ďalších 42 žalobcov, ako aj v ďalších rozsudkoch v skutkovo a právne identických veciach žalobcov, to jest že 100 % náhrada by mala byť priznaná výlučne z prisúdenej sumu, mal by to odvolací súd uviesť v samotnom výroku rozhodnutia a nielen v jeho odôvodnení.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je z časti dôvodné.

9. Odvolacia argumentácia žalovanej, vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie bola konštruovaná na tvrdení o nesplnení procesných podmienok, o porušení práva žalovanej na spravodlivý proces, tvrdení o nesprávnosti skutkových zistení a nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v

odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. So zreteľom na obsah odvolania žalovanej bol v odvolacom konaní preskúmavaný výrok I. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bola žaloba čiastočne zamietnutá žalobkyňa odvolaním nenapadla, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmavania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

12. Pre úplnosť záveru súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žalovanou vznesenej námietky miestnej príslušnosti odvolací súd dopĺňa nasledovne. Predmetom konania je nárok majúci základ v porušení práva na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka s uplatnením požiadavky na náhradu nemajetkovej ujmy. Pre posúdenie výhrady žalovanej bolo zásadným vyhodnotiť charakter takto definovaného nároku v tom zmysle, či nie je vo svojej podstate nárokom korešpondujúcim s nárokom na náhradu škody, pre ktorý môže platiť miestna príslušnosť daná na výber, keďže podľa § 19 písm. b) CSP je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Podľa Princípov európskeho deliktného práva (Principles of European Tort Law, PETL), ktoré predstavujú v interpretačnej rovine podporný prameň, aj keď majú základ v súkromnej iniciatíve a preto ich treba vziať do úvahy (Ústavný súd Českej republiky, nález Pl. ÚS 16/04 zo 4.5.2005) je škodou, ktorá je spôsobená inému, jednak škoda majetková ale aj nemajetková; nemajetková škoda predstavuje ujmu na slobode, dôstojnosti alebo iných osobných právach (Diel VI., hlava 10, oddiel 3, článok 10:301 ods.1). Podľa odvolacieho súdu z uvedeného nevyplýva iné ako to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na osobných právach je možné subsumovať pod pojem škoda. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že udalosť únikom dokladov s osobnými údajmi, ktorá zakladá nárok, ktorý bol predmetom konania, nastala v súvislosti s osobnými dátami, t.j. osobnými právami žalobkyne, čo ani sporné nebolo, ide tak o udalosť zakladajúcu nárok na náhradu škody, čím bola daná miestna príslušnosť Okresného súdu Svidník na základe § 19 písm. b) CSP. Tvrdenie žalovanej o miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník tak minimálne v zmysle § 19 písm. b) CSP nie je relevantné.

13. V súvislosti s namietaným porušením práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) odvolací súd udáva, že právo na spravodlivý proces je veľmi široko koncipovaný pojem, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť práva ako prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ďalšie. Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie zo strany súdu. O porušenie práva na spravodlivý proces zo strany súdu však ide len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, ktorá jednoznačne odôvodní záver, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne konanie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Zo spisu odvolacím súdom nebolo zistené namietané konanie súdu porušujúce práva odvolateľky na spravodlivý proces.

14. V súvislosti s otázkou pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v konaní, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v bode 75-78 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom v celom rozsahu na toto odôvodnenie poukazuje. Je nepochybné, že žalobkyňa vstupovala do právneho vzťahu so žalovanou, pričom táto konala prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaná, aj keď konajúca prostredníctvom splnomocneného zástupcu, zasiahla do osobnostných práv žalobkyne tým, že nezabezpečila jej osobné údaje pred prípadným zneužitím, pričom práve na tento prípad sa vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 30Cdo2712/2005, nakoľko sa jedná o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, teda inou právnickou osobou pri realizácii činností žalovanej a vtedy sa tento neoprávnený zásah pričíta tejto právnickej

osobe, teda žalovanej. ,,Podle ustanovení § 13 obč. zák. občanskoprávní sankce postihují subjekty, resp. původce neoprávněného zásahu do osobnostních práv fyzické osoby, chráněné všeobecným osobnostním právem. Původcem neoprávněného zásahu přitom mohou být jakékoliv fyzické či právnické osoby. Jestliže byl neoprávněný zásah do osobnostních práv fyzické osoby způsoben někým, kdo byl použit právnickou nebo jinou fyzickou osobou k realizaci činnosti této právnické či jiné osoby, přičítá se za použití analogie ustanovení § 420 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 853 obč. zák. neoprávněný zásah samotné fyzické či jiné právnické osobě. (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. listopadu 2001, sp.zn. 30Cdo79/2001).“ V tejto súvislosti pokiaľ je v tomto prípade jednoznačne preukázané, že došlo k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konaním žalovanej, nie je relevantné použitie ustanovení zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko priamo z uvedeného zákona vyplýva záver, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti tak, ako to využila žalobkyňa v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu preto nemôže byť rozhodujúce ani rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov, na ktoré sa odvoláva žalovaná, ktoré v súvislosti s jej zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení zákona o ochrane osobných údajov. Z tohto dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia námietka žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie nie je dôvodná. Navyše nebyť spotrebiteľskej zmluvy, nedošlo by ani k vzniku tohto nároku. (Pre porovnanie C-147/16 a C-59/12 - rozsudky Súdneho dvora EÚ, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/7/2023, 20Co/18/2023, 18Co/7/2023, 22Co/23/2022).

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka pochybenia v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúceho v tom, že skutkové zistenia, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, sú nesprávne.

16. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplynuli ani nijak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

17. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa s listinami zo spisu dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia k základu nároku, ktoré súd prvej inštancie posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní; v konaní súdu prvej inštancie a skutkovom závere, ku ktorému z vykonaných dôkazov dospel nebol odvolacím súdom zistený žiaden z dôvodov preukazujúcich nesprávne zistenie skutkového stavu.

18. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.) Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). (z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp.zn. 3Cdo 204/2009)

19. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťah k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy.

20. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

22. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobkyne nepovolaným osobám, je tak závažným zásahom do jej práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolností a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobkyni priznané aj právo na nemajetkovú ujmu.

23. Je namieste zdôrazniť, že oblasť súkromia a ochrany osobných údajov je dynamickou kategóriou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovoprávnych vzťahov aj do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobkyne bez náležitého dohľadu zo strany žalovanej sa vytvorili podmienky pre zneužitie týchto údajov. Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, právo na ochranu osobnosti možno nepochybne považovať za jednu z kategórií práva na súkromie s poukazom na článok 8 Dohovoru. Podľa rozsudku tohto súdu vo veci Rotaru proti Rumunsku (rozsudok zo 04.05.2000, č. 28341/95), systematické zbieranie a uchovávanie osobných údajov je zásahom do súkromného života, ich prípadné použitie je samostatným zásahom.

24. V dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovoprávnych vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobkyne bez náležitého dohľadu zo strany žalovanej značným spôsobom poskytlo podmienky pre zneužitie týchto údajov.

25. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za sub-kategóriu práva na súkromie a to vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na článok 8 Dohovoru ako aj na ostatné právne predpisy. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné tento derivát, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril, dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna.

26. Primerané zadosťučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažúceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá, a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti.

27. Pre zistenie skutkového stavu vzhľadom na rozsah osobných údajov, ktoré vo vzťahu k žalobkyni boli predmetom potencionálneho zneužitia, nie je relevantné to, ako žalobkyňa subjektívne vnímala túto hrozbu pre určenie rozsahu primeraného finančného odškodnenia (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo81/2011). Pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením v § 11 Občianskeho zákonníka. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov.

28. V danom prípade sa morálna satisfakcia javí ako nepostačujúca a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: dĺžka protiprávneho konania, reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, škandalizácia osoby, opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

29. Proporcionalita znamená vyváženosť, pomernosť. Etymologicky tento výraz vychádza z latinského spojenia pro portio, ktorý znamená vzťah medzi viacerými prvkami. V práve býva proporcionalita spojovaná s racionalitou a spravodlivosťou, a to v minulosti často najmä v súvislosti s ukladaním trestu. Ako právny princíp znamená princíp proporcionality formálnu šablónu pozostávajúcu z niekoľkých postupne kladených otázok, ktorá sa používa pri hodnotení, či právny akt nezasahuje do základných práv a slobôd vo väčšej miere, než je potrebné. Dochádza tak k riešeniu kolízií medzi jednotlivými princípmi, resp. medzi ľudskými právami navzájom, resp. medzi ľudskými právami a verejnými dobrami.
Ustanovenia o základných právach a slobodách sa nechápu ako klasické právne normy, ale ako právne princípy. Ak by sme ich chápali ako klasické právne normy s kondicionálnou štruktúrou a abstraktnou formuláciou hypotézy a dispozície, museli by sme rozhodnúť o aplikačnej prednosti jedného práva pred druhým, čo je značne problematické. Ak však ponímame tieto práva ako právne princípy, ich stret sa môže riešiť cestou optimalizácie, keď jedno právo dočasne „ustúpi“ inému, pričom však nie je negované. Výhodou môže byť maximalizovaný rozsah aplikácie oboch práv.
Prioritnou zložkou princípu proporcionality je potom pomeriavanie v kolízii navzájom stojacich práv a hodnôt, ktoré sú však primafacie rovnocenné. Metodologicky potom možno pravidlo pomeriavania charakterizovať tak, že čím väčšia je miera nenaplnenia či ujma na jednom princípe, tým vyššia musí byť miera naplnenia princípu druhého.
Potom možno povedať, že požiadavka vhodnosti sleduje, aby obmedzujúci prostriedok bol spôsobilý naplniť účel, ktorý je zamýšľaný a má sa dosiahnuť. Teda aký zámer mal orgán štátu obmedzením dosiahnuť, aké opatrenia na to použil a či je dosiahnutie sledovaného cieľa takýmto postupom možné. Musí existovať racionálne previazanie medzi obmedzením a sledovaným cieľom.
Požiadavka nevyhnutnosti sleduje, aby nebol obmedzujúci prostriedok príliš obšírny a nezasahoval do práva viac, ako je skutočne potrebné a nevyhnutné. Požiadavka proporcionality v užšom zmysle sleduje zabezpečenie optimalizácie medzi účelom a obmedzovaným právom, teda pomer získaného prospechu a spôsobenej ujmy (Justičná akadémia Pezinok, 12.11.2018).

30. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí sp.zn. 7Cdo 215/2020 z 31.01.2022 uvádza, že otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP zo širších hľadísk je to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú totiž súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť.

31. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamoúmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Y. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo

svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp.zn. I. ÚS 2844/14.

32. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci v kontexte s faktormi citovanými v predchádzajúcom bode, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 3.300 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods.1 Listiny (Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 350/03 z 29.9.2005).

33. Dĺžka protiprávneho konania, ktoré skončilo vo februári 2017, nebola ustálená, činnosť žalovanej nevykazuje znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jej prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným postavením žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje.

34. Odvolací súd je si vedomý, že v obdobných veciach senáty tunajšieho súdu pri rozhodovaní o výške finančnej náhrady vychádzali z 50 % zo základu priznaného pre obete násilných trestných činov (4.350,- eur), (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z.), ktorý opakovane ponižovali na polovicu s prihliadnutím na skutočnosti, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ale len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, neboli zistené dôvodov ako škandalizácia žalobkyne, nedošlo k opakovaniu či zvyšovaniu intenzity konania, či k úmyselnému konaniu žalovanej a podobne. Na základe uvedených skutočností považovali za primeranú náhradu za nemajetkovú ujmu vo výške 110,- eur.

35. Je možné sa stotožniť s ,,poľahčujúcimi okolnosťami“ stojacimi v pozadí jej zníženia v porovnaní so závermi súdov prvej inštancie, no nie však so samotnou výškou priznanej finančnej náhrady. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 110,- eur vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu nepôsobí dostatočne satisfakčne ani sankčne a už vonkoncom nie preventívne, aby ju nútila správať sa voči citlivým údajom svojich klientov zodpovedne. Preto odvolací súd mal za to, že bol dôvod zasiahnuť do úvahy prvoinštančného súdu a výšku priznanej náhrady korigovať na sumu 500 eur, tak aby bol na jednej strane zohľadnený princíp proporcionality a na druhej strane zachovaný aj princíp racionality v práve.

36. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. z uvedeného dôvodu zmenil nad sumu 500,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (§ 388 CSP).

37. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; HiroBalani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že :“súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“. (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

38. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobkyni voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobkyne v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobkyňa bola, čo sa týka základu nároku, plne úspešná, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania.

39. ,,Ústavný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, ako i názorom prezentovaným v Komentári k Civilnému sporovému poriadku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Len na okraj ústavný súd konštatuje, že citáciu z odbornej literatúry nie je možné považovať za záväzný právny názor tak, ako to prezentuje sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Navyše krajský súd v danom prípade síce rozhodoval takpovediac s konečnou platnosťou „iba“ v merite veci a v otázke priznania nároku na náhradu trov konania. Problematika výpočtu konkrétnej výšky náhrady trov konania patrí výlučne do kompetencie okresného súdu. Uvedené má napokon oporu aj v § 262 ods. 2 CSP. Inými slovami, konanie o výške náhrady trov konania je možné považovať aj za subsystém či čiastkové konanie, ktoré je síce závislé, no do určitej miery oddelené od konania v merite veci.
Na základe uvedených záverov je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia, v danom prípade dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k výpočtu náhrady trov konania. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.“ (pozri uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 233/2022-18 zo dňa 24. mája 2022).

40. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

41. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazať stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

42. Vo vzťahu požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd poukazuje na to, že v prípade žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy výška úkonu právnej služby vychádza z ust. § 10 ods. 10 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 2.000 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 91,29 eura. S poukazom na uvedenú skutočnosť preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácií § 257 CSP v danom prípade, vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu či jej podnikanie. V každom prípade každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu musí si byť vedomá skutočnosti, že v prípade neúspechu bude niesť trovy konania. V prejednávanej veci nebolo dôvodné upustiť od tejto zásady.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.
Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).